

מנקודת מבטו של אקטואר ביטוח חיים ופנסיה: על פוליסה ומוטבים - כתבה מס' 10

האקטואר **רועי פולניצר** מסביר מהי פוליסה, מהם מוטבים ולמה מומלץ לכתוב את המוטב בשמו המלא ולא בסטטוס שלו.

המבוטח, ולכן לחברת הביטוח ישנה זכות מלאה לבטל את החוזה.

במקרה נוסף, אם המבוטח אינו משלם את הפרמיה במשך 12 חודשים, על חברת הביטוח להודיע לו, (בדומה לכל פוליסה אחרת) כי הביטוח יתבטל תוך 15 יום. במקרה כזה על חברת הביטוח להודיע למוטב של הפוליסה (זה שאמור לקבל את הכסף) כי הפוליסה בוטלה.

מוטבים

כמקובל בפוליסות ביטוח חיים, המוטב – מי שאמור לקבל את הכסף – הוא בעל הפוליסה עצמו או מי שבעל הפוליסה רוצה להוריש לו את הכסף. כאשר לא נכתב במפורש מיהו המוטב של הפוליסה, הרי שברירת המחדל היא שהמוטבים בפוליסה הם יורשיו החוקיים של בעל הפוליסה. אם אחד מהמוטבים מת לפני בעל הפוליסה, הרי שמי שזכאי לכסף הם יורשיו החוקיים של אותו מוטב שרשום בפוליסה.

כדי למנוע אי-הבנות, סכסוכים והגעה לבית המשפט, מומלץ מאוד לכתוב באופן מפורש מיהו המוטב. אם מדובר בבן/בת הזוג כדי לרשום גם את שמו/שמה. ייתכן שאדם רכש ביטוח חיים כאשר היה נשוי לפלונית, ולאחר מכן התגרש וחי או נישא לאלמונית, נשאלת השאלה: מי תהיה בת הזוג שזכאית לקבל את תגמולי הביטוח? לפי תנאי הפוליסה, מדובר על בת-הזוג הנוכחית; אבל אולי הבעל התכוון לאשתו הראשונה. לפיכך, מומלץ לכתוב את המוטב בשמו המלא ולא בסטטוס שלו.

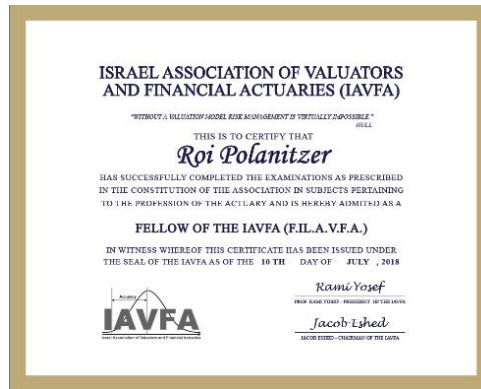
הכותב הינו הבעלים והאקטואר הראשי של "שווי פנימי", משנת 2010. משנת 2006 עורך חוות דעת אקטואריות, יועץ לתאגידים פיננסיים ולחברות ציבוריות ומתמנה ע"י בתי משפט ובתי דין אקטואר וכמעריך שווי מוסמך.

הנושאים בהם הכותב עוסק: תמחור, עריכת מחקרים, בניית מודלים אקטואריים, הערכת התחייבויות ביטוחיות של חברת ביטוח חיים, עריכת מאזנים אקטואריים של קרנות פנסיה, ביצוע עבודות ביקורת ועוד.

הכותב הינו חבר מלא בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל, F.I.L.A.V.F.A. ובאגודה העולמית לאקטוארים בניו-ג'רזי. בנוסף, התמודד על תפקיד האקטואר הראשי לאוצר ועבר בהצלחה את כל שלבי המכרז.

הביטוח כמו: מספר הפוליסה, שם הסוכן, שם המבוטח וכתובתו, פרטי נשוא חוזה הביטוח, תאור הזיקה, סכום הביטוח, סכום ההשתתפות העצמית, חישוב הפרמיה, שמות המוטבים ותנאים מיוחדים לביטוח ותאריך ההדפסה. בסוף המפרט מופיע סעיף החתימה בו מאשר מורשה החתימה של המבטח את הפוליסה בחתימת ידו.

נספחים- לפעמים מצורפים לפוליסה נספחים שונים כמו הצעת הביטוח או נספחים המרחיבים את הכיסוי הבסיסי.

מובן שכאשר רוכשים ביטוח חיים, יש לדווח לחברת הביטוח על מצבכם הרפואי לאשורו, וכדאי מאוד שלא להסתיר דברים. כיוון שמדובר בסכומי כסף גדולים, חברת הביטוח עלולה לנסות למצוא סעיף כדי להשתחרר מהביטוח.

אם המבוטח ימות ממחלה ממנה סבל לפני שחתם על הפוליסה, הרי שחברת הביטוח לא תסכים לשלם לו את הפיצויים ובצדק. אם חברת הביטוח יודעת את מצבו, או שהיא הייתה מייקרת את הפרמיה או שאפילו הייתה מסרבת כליל לבטח אותו.

עם זאת, במהלך השנים כל עוד האדם מבוטח, הוא אינו צריך להודיע לחברת הביטוח על החמרה במצבו, שכן גם אם יודיע על החמרה, חברת הביטוח לא תוכל לבטל את הפוליסה או להעלות את הפרמיה. חברת הביטוח כן יכולה, במקרים מסוימים, לבטל את הביטוח אם בתוך 3 שנים מיום החתימה על הפוליסה היא מגלה, כי המבוטח לא טרח להודיע לה על מצב בריאותי מסוים.

כאן כבר מדובר על הפרת חוזה מצידו של

ע"פ 2(א) לחוק חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 מגדיר "פוליסה" כ-: **"מסמך חתום ע"י המבטח המפרט את זכויות הצדדים ואת חיוביהם אשר על המבטח למסור למבוטח לאחר שנכרת חוזה הביטוח."**

לפיכך, הפוליסה איננה חוזה ביטוח כי אם רק עדות לקיומו של החוזה. בהתאם להוראות החוק, על חברת הביטוח למסור את הפוליסה למבוטח לאחר שנכרת חוזה הביטוח.

ברם, באותם מקרים שבהם נהוג שלא להוציא פוליסה, יהיה הביטוח תקף אף אם לא הומצאה פוליסה למבוטח. נעיר כי תנאי הביטוח המחייבים עד מועד המצאת הפוליסה למבוטח הם התנאים שהגיש המבטח למפקח על הביטוח לפי סעיף 16 לחוק הפיקוח.

כיום אפשר להוריד מאתרי האינטרנט של חברות הביטוח את תנאי כלל הפוליסות של חברות הביטוח (אלו המשווקות כיום ואלו אשר שווקו בעבר כאחד).

על פי רוב, הפוליסה מורכבת מ- 5 או 6 חלקים:

הכותרת- מופיעה בתחילת הפוליסה וכוללת את שם המבטח וכתובתו.

המבוא- מתאר את התקשרות הצדדים בחוזה תמורת הסכמתו של המבוטח לשלם את דמי הביטוח - הפוליסה תקפה גם אם המבוטח טרם שילם את הפרמיה (למעט ביטוח רכב חובה וביטוח חיים).

סעיף הפעולה- מתאר את מקרה הביטוח.

תנאי הפוליסה- חלק זה כולל את חובות וזכויות הצדדים לחוזה הביטוח, ובעיקר - הוראות בנוגע לחישוב תגמולי הביטוח וטיפול בתביעות, אופן ביטול הביטוח וצורת תשלום הפרמיה על ידי המבוטח. נעיר כי סעיף זה כולל אף סייגים לחבות המבטח - חלק זה כולל את פירוט האירועים, הנסיבות וסוגי הרכוש אשר הפוליסה אינה מכסה.

הרשימה או המפרט- חלק זה של הפוליסה מודפס במחשב, מופיעים בו הפרטים המיוחדים של חוזה